

เพลงที่เกี่ยวข้อง...ดวงตา (3)

นำเสนอเมื่อ : 19 พ.ค. 2552

เพลง สาวตางาม - มรว. ถนัดศรี สวัสดิวัตน์

รักน้องมานาน โอ้แม่ตาหวานน้ำขึ้น
กลางวันกลางคืนมีแต่เศร้าโศกา
จำจากกานดายากนักยากหนจะได้เจอ
เผ้าคิดถึงเธอเผ้าพำเพ้อและอาวรณ์

โอ้แม่มองนอนอย่าให้ร้ายรอนเศร้าหมอง
ตัวพี่รักน้องหมายปองเจ้าผู้เดียว
ไม่แลเหลียวบ้างเลย
พี่นี้ เผ้าคอยเจ้า แม้นเงาพี่ก็ปอง
วันคืนใดไม่เห็นหน้าน้อง พี่ก็จ้องดาวเดือนแทน
นั้นละนานาวลนาง
สาวงามตาเจ้าเอ๋ย สาวตางามเจ้าเอ๋ย

ม.ร.ว.ถนัดศรี สวัสดิวัตน์ เป็นหม่อมราชวงศ์ชายคนแรกของหม่อมเจ้าเฉลิมศรี สวัสดิวัตน์ และหม่อมเจริญ หม่อมเจ้าเฉลิมศรี เป็นโอรสองค์ใหญ่ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระสวัสดิวัตน์วิชฌุ กับหม่อมละมุน และกรมพระสวัสดิวัตน์วิชฌุ คือ พระโอรสองค์หนึ่งในสมเด็จพระปิยมหาราช ตรีพัชรินทรมาตา พระสนมเอกในรัชกาลที่ 4

เกิดในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อปี พ.ศ.2470 ที่วังเพชรบูรณ์ (บริเวณที่ตั้งโครงการเซ็นทรัลเวิลด์ ปัจจุบัน) ลืมตาได้ไม่กี่ชั่วโมงก็ทำท่าจะลาโลก เพราะ แพนมมารดา จนต้องเตรียมหาโลงใส่ รอนถึงหม่อมยา ต้องเดินข้ามสะพานเฉลิมเภา จาก วังสระปทุม มาอุ้มไปประคบประหม่อม

หยอดยาต้มใบระกาแบบโบราณ และได้อาศัยน้ำนม จาก "แม่นมผ่อง" และ "กิมฮั่ว" เลี้ยงดูจนรอดชีวิต

กลายเป็นหม่อมราชวงศ์คนหนึ่งที่มีชีวิตราวกับนิยาย เป็นทั้งนักแสดง นักร้อง นักเขียน นักจัดรายการ และนักชิมอาหาร ที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักมากที่สุดของเมืองไทย

"เมื่อก่อนวังเพชรบูรณ์กับวังสระปทุม มีคลองอรชรคั่นกลาง แต่เดิมเป็นวังนอกของรัชกาลที่ 4 เมื่อขุดคลองแสนแสบ ซึ่งเป็นทางเดินทัพ ยุงจะเยอะมาก ตกค่ำ จะแหกกันมาเป็นฝูงใหญ่เหมือนลูกมะพร้าวเลย กัดที่ทั้งแสบทั้งคัน เลยได้ชื่อว่าคลองแสนแสบ"

คุณชายถนัดศรีเริ่มเล่าเรื่องย้อนหลังกลับไปเมื่อ 70 ปีก่อน ด้วยน้ำเสียงที่แจ่มใส ชัดเจน กว่า 3 ชั่วโมงของการสนทนาในครั้งแรกเต็มไปด้วยลูกเล่น ลูกล้อ คำพวน คำแสลง พรอมสรรพ และที่สำคัญ เป็นคนที่มีความจำดีมาก แต่ละเรื่องสามารถเชื่อมโยงอ้างอิงถึงสถานที่และตัวบุคคลอย่างน่าสนใจ เรื่องราวของคุณชายผ่านการถอดเทปสนทนานานได้รวบรวมมากกว่าข้อมูลที่นำมาเขียนได้มากมายนัก

วันนั้นคุณชายมาพร้อมกับ "ปิ่นโตเถาเล็ก" ม.ล.ภาสกร สวัสดิวัตน์ โดยใช้ร้านนิตยาไถ่อย่างสาขา 2 บนถนนรัตนฯ ธิเบศร์ เป็นสถานที่นัดพบกับ "ผู้จัดการ"

"เกิดวังเพชรบูรณ์ โตวังสระปทุม มีลูกเมียวังสุโขทัย" คือประวัติชีวิตที่คุณชายถนัดศรี มักชอบสรุปให้ใครๆ ฟัง

วังสระปทุม เป็นวังของสมเด็จพระราชบิดาฯ และสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า ซึ่งเป็นพระอัยยิกา (ย่า) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลปัจจุบัน

ในครั้งกระนั้น นอกจากคุณชายถนัดศรี ในวังสระปทุม มีเจ้านายเล็กๆ อยู่ 3 พระองค์ คือ "พระองค์หญิง" "พระองค์ชาย" และ "พระองค์เล็ก" คือ สมเด็จพระพี่นางฯ, รัชกาลที่ 8 และพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

"พอทั้ง 3 พระองค์เสด็จไปสวีตเซอร์แลนด์ ก็เหลือเราเป็นเจ้าอาละวาดอยู่คนเดียว" คุณชายเล่าพลางหัวเราะเสียงดัง เมื่อยอนรำลึกถึงวีรกรรมความแค้นแค้นของตัวเองในวัยเด็ก

ทุกคนในวังต้องยอมเจ้านายเล็กๆ คนนี้ เพราะสมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้านั้นเป็นถึงพี่สาวแท้ๆ ของสมเด็จพระปู่ของคุณชาย ชีวิตในวัยเด็กจึงถูกเลี้ยงอย่างเจ้านาย ความลำบากอดอยากไม่เคยพานพบ

"ร้องไห้ไม่ยอมไปเรียนประจำที่วชิราวุธ จำได้ว่า ตอนนั้นกลัวมากกว่า แล้ว ใครจะอาบน้ำให้ให้ถูๆ ใครจะใส่กางเกงให้ แล้วยอนนอนใครจะเกาหลังให้หลับ เลยอาละวาดเสียมากมาย จนสุดท้าย หม่อมยา ต้องยอมส่งไปเรียนที่โรงเรียนราชินี"

หลังเปลี่ยนแปลงการปกครอง ในปี พ.ศ.2475 และการตัดสินใจสละราชสมบัติของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว

ดูเหมือนว่ามีผลกระทบต่อการศึกษาต่อของคุณชายถนัดศรี และผู้ใช้สกุลสวัสดิวัตน์อย่างมากในเวลาต่อมา

หม่อมเจ้าเฉลิมศรีจบจากโรงเรียนนายร้อย ประเทศรัสเซีย เลยมีความต้ง การให้บุตรชายคนโต ได้เรียนทหารเหมือน อย่างตน นักเรียนจากประเทศรัสเซียรุ่นเดียวกับท่านคือ หลวงยอดอาวุธ ฤทธาคนี ผู้แปลวรรณกรรมระดับโลกเรื่อง "สงคราม และสันติภาพ" ของ ลีโอ ตอลสตอย จากภาษารัสเซียเป็นภาษาไทย

"พ่ออยากให้เข้าทหาร แต่ในสมัยนั้นเป็นยุคที่เขาแอนตี้เจ้ากันแล้ว สกุลสวัสดิวัตน์ ผู้ใหญ่ในแผ่นดินยุคนั้นถือว่าเป็นผู้มีอิทธิพลให้อยู่ในนี้ไม่ได้ ต้องไปอยู่ข้างนอก เพราะขนาดเสด็จปู่ยังโดนเนรเทศให้ไปสินที่ปีนังเลย ในปี พ.ศ.2484-2485 พวกเราโดนปลดหมดทุกคน ไม่มีใครเหลือ จะเขา โรงเรียนนายร้อย นายเรือ อะไรไม่ได้ทั้งนั้น เขาไม่รับ ทั้งๆ ที่พ่อเป็นนักเรียนนายร้อยรุ่นเดียวกับจอมพลแปลก พิบูลสงคราม และจอมพลผิน ชุณหะวัณ อย่าลืมน่าสมัยนั้น ปู่ผมเป็นทั้งนา และพอตาของรัชกาลที่ 7" (ดูตารางสาแหรกประกอบ)

เมื่อเข้าเรียนต่อที่โรงเรียนธรรมศาสตร์และการเมือง ชีวิตของคุณชายก็ยิ่งมีรสชาติ ที่เข้มข้นขึ้น นิสัยสนุกสนาน เฮฮา และมนุษยสัมพันธ์ ทำให้เขามีเพื่อนมากมายหลายกลุ่มและเริ่มผูกพันลึกซึ้งมากขึ้นเมื่อเกิด สงครามโลก ในขณะที่เรียนธรรมศาสตร์ปี 3 เพราะ เพื่อนฝูงส่วนใหญ่เป็นชาวบักซ์ไต เริ่มลำบากเรื่องอาหารการกิน

"นักเรียนธรรมศาสตร์สมัยนั้น น่ารักอยู่อย่างหนึ่งคือ ไม่มีใครปิดบังความจน เพราะ ถือว่าความจนเป็นอาภรณ์ประดับชีวิต ใครจนแต่สามารถบากบั่นมาถึงนี้ คือวีรบุรุษ"

คุณชายถนัดศรีเริ่มร้องเพลง เพื่อหาเงินช่วยค่าอาหารให้เพื่อน ต่อมาได้เข้ามาอยู่วงสุนทราภรณ์ เพราะภรรยาของครูเอื้อคือ อาภรณ์ ภรรยาสุด เป็นนักเรียนห้องเดียวกัน หลังสงครามก็เรียนหนังสือไปด้วย พร้อมกับทำงานเป็นเสมียนกระทรวงการต่างประเทศ ได้รู้จักกับเสนีย์ เสาวพงศ์ และได้เขาชมรมนักเขียน "ตี๊กติน" กับอิงอร ก็ตอนนั้น

ช่วงหนึ่งของชีวิต ตั้งใจจะไปเรียนต่อด้านกฎหมาย ได้ไปศึกษาต่อที่ประเทศอังกฤษ เป็นอีกครั้งหนึ่งในชีวิต ที่คุณชายบอกว่า เต็มที่ทั้งสุรา ภาชี กีฬาบัตร ดังนั้นปริญญาที่ได้แทนที่จะเป็น "Barrister" ก็เป็น "บาร์เทนเดอร์" แทน

แต่การใช้ชีวิตดังกล่าว ก็สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการเข้าไปทำรายการ "Letter from London" สถานีวิทยุบีบีซี ภาคภาษาไทย และรายได้จากตรงนั้นคือเม็ดเงินส่วนหนึ่งที่สามารถเอาไปเที่ยวเตร่ นอกเหนือจากเงินส่วนหนึ่งที่พระวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าหญิงสุทธสิริโสภา คอยช่วยเหลือ

พระองค์เจ้าหญิงสุทธสิริโสภา เป็นพระธิดา กรมขุนเพชรบูรณ์อินทราชัย ซึ่งเป็นพระโอรสของสมเด็จพระพันปีหลวง และอยู่ในวังสระปทุมตั้งแต่เด็ก เป็นบุคคลเดียวที่ตอนหลังส่งเสีย ม.ล.ศิริเฉลิม สวัสดิวัตน์ หรือ "หมึกแดง" ให้เรียนต่อในต่างประเทศ

"เป็นสัญญาที่ได้ตั้งลั่นใจในวังสระปทุม ตอนนั้นเรายังเด็ก แต่ท่านมีอายุ มากกว่าเรา 5 ปี ก็เหมือนพี่สาวคนหนึ่ง พ่อท่านจะออกไปเสกสมรสกับหม่อมเจ้าสุวินิต กิติยากร ก็ล้าลากัน บอกว่าไปมีครอบครัวแล้วอย่าลืมนองนะ ท่านก็ช่วยเหลือมาตลอด"

หลังกลับจากประเทศอังกฤษได้ยึดอาชีพบันเทิงเป็นหลัก รับประทานเป็นพระเอกหลายเรื่อง ทางช่อง 9 บางขุนพรหม เช่น "ทับนาง" ของอุษณา เพลิงธรรม "สิ้นเพลงรัก" เป็นเรื่องที่แต่งเองมีประมุข อุณหรุป เป็นคนเขียนบท สุพรรณ บูรณ-พิมพ์ เป็นนางเอก

คุณชายถนัดศรีเคยเล่าไว้ในหนังสือไฮคลาสฉบับหนึ่งว่า "สิ้นเพลงรักเป็นเรื่องที่ชอบที่สุด พล็อตเรื่องเกิดขึ้นเพราะตอนนั้นหย่ากับเมียแล้ว แต่ไม่ค่อยได้ไปเยี่ยมลูก เพราะชีวิตไม่ประสบความสำเร็จอะไรเลย แล้วคิดถึงลูกมาก พอกับลูกได้ใกล้ชิดกันเพียงแคเสียง เพราะแม่โกรธเกลียดพอมาก มีอยู่คราวหนึ่งลูกมองชายมองขวา เปิดวิทยุเสียงพอก็เจ็ยแจออกมาเลย ลูกก็พูดกับวิทยุว่า พ่อร้องดั่งๆ ก็ได้จะ แม่ไม่อยู่หรอก ประโยคนี้ทำเอาคนร้องไห้ทุกรอบเลย"

ภรรยาคนแรกของคุณชายถนัดศรีคือ ม.ล.ประอร นามสกุลเดิม มาลากุล เป็นนางสนองพระโอษฐ์ในสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี พระบรมราชินี ในรัชกาลที่ 7 มีบุตรชาย 2 คน คือ ม.ล.ศิริเฉลิม และ ม.ล.เพิ่มวุฒ ต่อมาภายหลัง ม.ล.ประอรได้ไปแต่งงานใหม่กับ ม.จ.การวิก จักรพันธุ์

ปี 2505 แต่งงานใหม่อีกครั้งกับโรจนา มีบุตรชายชื่อ ม.ล.ภาสันต์ สวัสดิวัตน์ ในระยะหลังนี้แม่ไม่มีงานร้องเพลง และละคร แต่บทบาทนักชิม และนักจัดรายการอาหาร ทำให้ท่านยังเป็นที่รู้จักของคนเกือบทุกรุ่นทุกวัย

เป็นคนคนหนึ่งที่มีเรื่องราวต่างๆ ในชีวิตเกินคำบรรยาย และยากที่จะหาคำจำกัดความ

ที่มา เว็บผู้จัดการ